ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 205 ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Ուրբաթ, 14 Նոյեմբերի, 1903 Ուրբաթ, 14 Նոյեմբերի, ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ № 205

Տարեկան 10 րուբ. վեց ամիսը՝ 6 րուբլի, երեք ամիսը 3 ր. 50 կ. ամիսը՝ (Թիֆլիսում) 1ր., հատով 5 կ.։ Բաժանորդ են գրւում միմիայն խմբագրատանը՝ Դաւիդով. փողոց № 5.

Խմբագրութեան հասցէն՝ Тифлисъ, Редакція «Новъ Даръ» или Tiflis Redaction «Nor-Dar»

Խմբագրութիւնը բաց է ամեն օր (բացի ամն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը։ Յայտարարութիւնները ընդունւում են ամեն ժամերով։ Յայտարարութիւնների բաժին 2 կ. բեկամների համար կրկնապատիկ։

1904 թ.

ՆՈՐ-ԴԱՐ

ՔՍԱՆՕՒՄԷԿԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Քաղաքական-գրական ամենօրեայ թերթը 1904-ին կը հրատարակուի *Թիֆլիսում նոյն ծրագրով և ուղղութեամբ ամեն օր, բացի տօներին հետևեալ օրերից։*

«Նոր-Դար»-ի տարեկան գինն է 10 րուբլի, վեց ամսուանը 6 րուբլի, երեք ամսուանը 3 ր. 50 կ., Թիֆլիսից դուրս ամիսը 1 ր. 50., հատով դուրսը, 7 կ., Թիֆլիսում 5 կ.։

Բաժանորդ են գրւում միմիայն խմբագրատանը։

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ *բաժանորդները վճարում են տարեկան 40 ֆրանկ։*

Յայտարարութիւնները ընդունւում են և օտար լեզուներով բառը 2 կ., առաջին երեսում 4 կոպէկ։

Խմբագրատունը գտնւում է Դաւիդով փողոց, տ, № 5.

Պատուով «Նոր-Դար»-ի հասցէն Тифлисъ въ редакцію НОРЪ-ДАРЪ *կամ* Tiflis (Caucase) Redaction du journal «Nor-Dar»

Հայոց դրամատիրական ընկերութեան վարչութիւնը
հրաւիրում է ընկերութեան անդամներին ներկայ լինել ընկերութեան բարերար

Տիկին Մարիամ Մակարեանի

յուղեհանդստին, որ կայանալու է կիրակի, Նոյեմբերի 16-ին, պատարագից յետոյ Վանքի առաջ եկեղեցում ի յիշատակ սիրելոջ մահուան տարելիցի։

(328) 2—1

ԲԱՆԱՍՏԻՐԱԿԱՆ

Հաօի վրայ

(Վերջ*)

Ամուսնու խօսքերը և մանաւանդ հայեացքն առանց ազդեցութեան չանցան կնոջ համար։ Հեղինէն չդիմացաւ կծեց և ուռած փքուած նօթից նստեց իր տեղը։

—Գերի ենք դարձել ձեր ձեռքին է լի, ոչ ազատութիւն կայ, ոչ հանգստութիւն,—քրթմնջաց նա ձեռքերը ծալած կրծքին և առանց նայելու ամուսնուն—Առաւօտից մինչև երեկոյ ոտքի վրայ... երեխաներին նայիր, սենեակները կարգի դիր, կերակրի պատրաստութիւն տես և էլ չգիտեմ ինչ... Մի մեքենայ էլլի...

—Էլ ինչ ազատութիւն. առաւօտից մինչև երեկոյ փողոցներում և խանութներն ես թրև գալիս... և այցելութիւնները ես ընդունում... ուրիշ էլ ինչ ես ուզում հա,—նկատեց Մելիք-Զահունեանը դառնացած։

—Ի՞նչ այցելութիւնների մասին է խօսքդ,—խեղդուած և հազիւ լսելի ձայնով հարցրեց Հեղինէն։

—Ո՞վ էր այսօրուան հիւրդ,—յանկարծ հարցրեց Մելիք-Զահունեանը, և նրա հանգիստ աչքերը փայլեցին ինչ-որ չար կրակով։

—Ձեր գործարանի կառավարիչը—պարոն Մարուքեանը։

—Երևի նա գործարանում գործեր չունի, որ լի օրերն էլ, ամուսինների բացակայութեան ժամանակ, նրանց կանանցն է այցելութիւնները անում...

—Քեզ նման օգնական ունենալուց յետոյ, էլ ինչ գործ կարող է ունենալ...

*) Տես «Նոր-Դար» № 204.

նա քեզ վրայ այնքան վստահութիւն ունի որ...—օձային յանդգնութեամբ նկատեց Հեղինէն։

—Երևի շատ հաճելի է քեզ նրա ընկերութիւնը, որովհետև շատ յաճախ է այցելում։

—Իհարկէ, նա շատ ազնիւ երիտասարդ է և ամօտիկ գնահատում է քեզ։ Նա անցեալ օրն ինձ ասաց, որ ինքը մտնելու է փայատէրերի ժողովում հատուկ իրաւունքներով և իր պաշտօնը, այսինքն ամառ կառավարչի պաշտօնը յանձնելու է քեզ, յատկացնելով իր ամբողջ ռոճիկը...

—Հըը՜մ... քթի տակ փնչացրեց Մելիք-Զահունեանը և սկսեց կրծել չբխունները։

—Նրա ամենագլխաւոր արժանաւորութիւնը իր վերին ասիճանի զարգացած և կրթուած լինելն է։ Կանանց ազատութեան խնդրի ամենաջերմ պաշտպաններից մինն է։

—Որովհետև դեռ ամուսնացած չէ և քեզ նման հրէշի չէ պատահել...

—Իհարկէ հրէշ եմ... քեզ նման փայտանների և կնոջ օգնութեամբ պաշտօններ գտնողների համար։

—Դու ես գոնէ պաշտօնս։

— Ես ներկայ պաշտօնդ չեմ ակնարկում, այլ ինչ որ Մարուքեանն է խոստանում...

— Թքել եմ Մարուքեանի վրայ էլ, քո գտած պաշտօնի վրայ էլ... Հասկանում ես, —բղաւեց Մելիք Զահունեանը։ — Մարուքեանը կարողէ մտածել իւր վրայ.

— Ինչո՞ւ... մի՞թէ նա չէ մտածել քո մասին։

— Ե՞րբ։

— Երբ հատարակ գործակատարութիւնից բարձրացրեց օգնականութեան պաշտօնի։

— Ն՞ա արեց այդ։

— Բա՞ ով արեց։ Չլինի դու կարծում ես, որ քո պաշտօնը բարձրացնողն եղել է ընկերութիւնը։ Ընկերութիւնը քեզ ճանաչո՞ւմ էր։ Չէ՞որ քեզ ճանաչողն գործարանի կառավարիչն, որն և առաջ քաշեց քեզ երկու տարուայ ընթացքում։ Այդքան ապերախտ պիտի չլինել։

Մելիք Զահունեանը զինաթափ եղաւ. կնոջ ասածը ճիշտ էր։

Հեղինէն նկատեց իւր խօսքերի ազդեցութիւնը և սրատես ուրախացաւ որ փչրեց ամուսնուն։

Ռուս ազախինն այդ րոպէին բերից հանդիսաւոր կերպով տոլման և դնեց սեղանի վրայ, հատրից անմաքուր ամանները ու դուրս գնաց։

Մի րոպէ լռութիւն տիրեց։

Մելիք-Զահունեանը գլուխը գրած ափի մէջ, աչքերը յառած սեղանին, ընկել էր մտածմունքի մէջ։

— Այսօր այս տոլմաները ինձ խայտառակեցին, — ասաց Հեղինէն խզելով լռութիւնը և վերկենալով տեղից սկսեց ածիլ երեխայոց քաժիններից։ —

— Ինչո՞ւ չես վերցնում, — դիմեց նա ամուսնուն մեղմ ձայնով։

Մելիք-Զահունեանը չպատասխանեց։ Նա հանեց ծոցից ծխախոտի տուփը, դուրս քաշելով մի ծխախոտ, վառեց և սկսեց ծխել։

Կինն հասկացաւ, որ ամուսինն այս ուտելու չէ։

— Եթէ իմանայի որ ուտելու չես, էլ ինչո՞ւ էի ժամավաճառ լինում և միևնոյն ժամանակ խայտառակւում պ. Մարուքեանի առաջ։

— Ի՞նչէ, երևի ուշես ընդունել հիւրից... և կամ շատ ես սպասեցրել խեղճին... կարևոր գործ կը լինիր, — ցամաք կերպով նկատեց Մելիք-Զահունեանը։

նակում է պեռևս պահպանել իւր դոյութիւնը։

Այդ միևնոյն խնդիրն է շօշափում գարձեալ երեկուայ «Նոր-Դար»-ի համարում «Բիւզանդիոն»-յ առաջ բերուած թիւրքիա քնակ դաւառացու մի սրատեսիլի թղթակցութիւնը, որի ապրելակերպութեան տակ մարդ փշաքաղւում է բոլորովին։ Սակայն, քանի քանի՜ այդպիսի թղթակցութիւններ, որքան այդ տեսակ սիրտ կարատող նկարագրութիւնները են լոյս տեսել հայ մամուլի էջերում, բայց միայն կարդացուել, խօսուել ու գարձեալ անզգաստի կերպով մոռացութեան են տրուել, առանց մի գործնական քայլի, առանց մի արմատական դարման հրապարակ ձգելու այդ սոսկալի perpetum molile-ին վերջ տալու համար։

Ձատ դիւրին է եկեղեցուբնիկ ժողովրդին բարոյականի գաղը կարդալ, նրանից վարդ ու բարդի մարդութիւն, ամուսնութեան հաւատարմութիւն պահանջել, բայց որքան դժուար է այդ ամենը գործադրել կեանքի մէջ, երբ նա շրջապատուած է գլխովին հակադիր պայմաններով, երբ նրա կատարի հոսանքը բոլորովին հակառակ կողմն է մարդկանց քշում. *տանում։ Ի՞նչպէս է մեր եկեղեցու հայրերի լեզուն զօրում այդքան ծանր պարտականութիւնները դնելու մարդկային թոյլ բնութեան վրայ, ինչպէս են այդ մարդիկ իրենց թոյլ տալիս այդպիսի պրժուարտաար պատգամներ արտալու մեղսալից մարդկութեան հասցէին, երբ ամեն օր, ամեն ժամ իրենց բարի աչքերով տեսնում են տասնեակ տարիներով ամուսնական կեանքի վայելքներից զրկուած և մի տուն երեխաներով ծանրաբեռնուած մատաղատի հայ կնոջ, որը, գլուխը կորցրած, առաւօտից մինչև երեկոյ ապրուստը է թափում իւր տարտրտղ ուղթուած վիճակի վրայ։ Միլիէ սուտ ու շինծու է այդ բոլորը, միլիէ անարդար են խստասիրտ ու անպարտաճանաչ են հայ պանդխտների կանանց բարձրացրած բողոքներն ու արած պահանջները. միլիէ դուստ ու ամենագաղտ իրականութիւն չէ այն ընդհանրացած տպաւորութիւնը, որ հայ տգամարդը, դուրս իւր կնոջ ու երեխաների երեսին վտակելով, անյայտանում օտար, հեռու երկրներ և լսվի վերջին կապիլը իւր մէջ մեռցրած, ոչ միայն տաբինների չի վերադառնում սեփական օջախը, հազա իւր տաբինը կրող երեխաներից և մինչև գերեզման խնամելու խոստում տուած իւր կնոջը զրկում էամենայն տաղջին անգամին էր լսում տպամարդու լացի ձայն։

Նա մի երկու քայլ առաջ անցաւ և ընկաւ ամուսնու ծնկների առաջ։

—Դու լաւ ես լինում,—կամաց հարցրեց նա լացակումած ձայնով։

Մելիք Զահունեանի սիրտը փլուեց, և նրա լացի ձայները ստատկացան։

— Երևի այս բոլոր անբաւականութիւնները, գժգոհութիւններն ու անտեղի խօսքն ու զրոյցը նրա համար էին, որ արդէն դուրս ես ձգել ինձ քո սրտից,—նոգին հազ բառերը շարայարելով, արտասանեց Մելիք-Զահունեանը։

—Ի՞նչից ես հպարտացում այդ,—խեղդուած ձայնով հարցրեց Հեղինէն։

—Նրանից, որ դու փոխուել ես... որ դու սիրում ես Մարուքեանին... և գոնել ես ամեն բան-ի ամուսին, որ քեզ սիրել ու սիրում է, և գուակներ, որոնց մայրն ես, և բնաւնական խաղաղութիւն...

Հեղինէն գլուխը կախեց և ոչինչ չպատասխանեց։

—Դու սիրում ես Մարուքեանին... Եայդ գիտեմ... ուրիշներն էլ գիտեն.. խոստովանիր ազնուութեամբ։ Ես խոստովանութիւնը գուցէ մխիթարէ ինձ, որովհետև երկար ժամանակ է տանջւում եմ այդ կասկածով։

Հեղինէն գլուխը կախ լռելեայն արտասուք էր թափում։

—Ես նկատում էի, որ վերջին ժամանակներս փլխուելիս։ Ոչինչ բանաչքիդ չէը գալիս։ Բարձի թաղի էիր արել ամեն բան։ Այդպէս է անում սէրը։ Սէրն ընդունակ է կուրացնելու մարդու մինչ այն աստիճան, որ զոհել տայ ամեն բան, ամեն սրբութիւն։ Ասա՛, ինչու՞ ես լռում։ Եթէ սիրում ես Մարուքեան

— Ես ևս նրան եմ ասում, որ ինչ-որ բան պետք է անել, որ մեզ ինչ-որ կերպ ազատեն այդ ամենից, որ մենք էլ կարողանանք ինչ-որ բան անել, ինչ-որ բան ստեղծել, ինչ-որ բան ապրել, ինչ-որ բան սիրել, ինչ-որ բան ատել, ինչ-որ բան ասել, ինչ-որ բան գրել, ինչ-որ բան կարդալ, ինչ-որ բան ուրախանալ, ինչ-որ բան տխրել, ինչ-որ բան հիանալ, ինչ-որ բան ատել, ինչ-որ բան սիր

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

— «Մահատարեր բառ մը ունինք մենք, որ է՝ ժանտախտ։ Ան ամենէն սոսկալի հիւանդութիւնն է, որ կրնայ պատահիլ մարդուն։ Ան ամենէն արագ ազդեցութիւնն ունի, որ կրնայ ներգործել մարդուն վրայ։ Ան ամենէն ահաւոր մահն է, որ կրնայ տանիլ մարդը։ Ան ամենէն ահռելի ցաւերն է, որ կրնայ զգալ մարդ։ Ան ամենէն ահագին վնասն է, որ կրնայ հասցնել մարդուն։ Ան ամենէն ահեղ ախտն է, որ կրնայ ունենալ մարդ։ Ան ամենէն ահարկու հիւանդութիւնն է, որ կրնայ ունենալ մարդ

կանից 9½ ֆունտ բարձր: Օրվոդնի ջրբանցքի մէջ ջուրը հաւասարւում էր ափին. Եկատերինակի ջրանցքի ջուրը դուրս եկաւ ափերից և հեղեղեց փողոցները. Փոնտանկա փողոցը մնաց ջրի տակ. Մարինսկայա հրապարակը լիճ էր ներկայացնում. Ամարային այդին հեղեղուած. քամին թափել է 30 ծառ. Ս[ա]դենբուրգեան Պրինցի պալատի առաջին յարկը ջրի մէջ է. Պետերբուրգի կողմը, Վասիլեօվսկի կղզում, Նեւամատոյցում փողոցները լճեր են դարձել. բազմաթիւ մարդիկ են վնասուել. վնասներն անասպին են լինելու կղզիներում բազմաթիւ ծառեր են թափուած, քամին պոկել է տանիքներ: Հեղեղումը սարսափելի էր ջուրը 1824 թուի նշանաւոր հեղեղումից ցածր էր միայն 2 ֆունտ: Ժամը երկսին ջուրը նստեց:

ԲՈՒԵՆՈՍ-ԱՅՐԵՍ. — Նորվեկիայի արշաւախումբը դանելու վերաբերմամբ «Ուրագվայ» նաւի հրամանատարի տուած զեկոյցման համաձայն, արշաւախմբի «Անտրակիկ» նաւը ջարդուած է սառոյցներից էրեբուսի և Տերրորը նաւուցումբ: Նորվեկիացին հասել է ասհանկներով հարաւային լայնութեան 66 աստիճանը և դիտական չատ թանկագին դիտողութիւններ է արել:

ԿՐՈՆՇՏԱԴ. — Գիշերը փոթորիկը չատ վնասներ տուեց: Սառցին մասերը հեղեղուած են ջրով: Քաղաքից դուրս ջրահեղձ են եղել չատ անասուններ և և անային թռչուններ:

ՊՈՐՏ ԱՐԹՈՒՐ. — Նոյեմբերի 8-ին հանդիսաւորութեամբ ջուրն էջեցուեց «Մատանիչ» ականակիր նաւը, որը վերջինն է Նևայի նաւագործարանի այստեղ չինուած 12 ականակիր նաւերից: Առաջին վեց նաւերն արդէն կազմ ու պատրաստ են պատերազմի և սկսել են արշաւանքը: Թործարանը հարկադրուած էր այս խոշոր գործը դուրս բերել սեղական չինացի բանուորներով և մի քանի ուրիշ ինժիներներով ու վարպետներով: Չինացիների թիւը հասնում էր 1500-ի: Փոխարքան մեկնելու է նոյեմբերի 17-ից ոչ վաղ:

Ճապոնիայի հետ տեղի ունեցող դիւանագիտական բանակցութիւնները պահում են կատարելապէս ծածուկ:

ՔԻՇԻՆԵՒ. — Թուրքական պալատը մտադիր էր այսօր երեկոյեան վերջացնել անկարգութիւնների առաջին դրուածը, մինչդեռ մինչև այժմ հարցուփորձի է ենթարկուած 566 վկաներից մօտ 20 հոգի միայն:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. — Երեկ երեկոյեան Թագուհի Կայսրուհի Ալէքսանդրա Ֆեոդորովնայի տարելիքի տաքութեան աստիճանն էր 37,3 վարկերակը 72. Այսօր առաւօտեան տաքութեան աստիճանն է 37,1, վարկերակը 98. Թմրակոծադանքի դուրս մղումը երեկուանից աւելի նկատելի է դարձել: Թմրակոծադանքը ծախուած է, սրի ժամանակ դուրս եկաւ մի քիչ արիւն Թարախանման հեղուկով: Ընդհանուր դրութիւնը գոհացուցիչ է:

Նոյեմբերի 12-ից

ՎԼՔՈՐՐ. —Հելսինգֆորսից հաղորդում են, որ Զուիցերիայի երկաթուղիների վարչութիւնը Ֆինլանդական երկաթուղիների վարչութեան առաջարկութիւն է արել կանգնեցնել ապրանքների կանոնաւոր յանձնումը Մոբալովի և Ֆինլանդիայի կողմից չուէդական Տօրնէօ կայարանների միջև եղած ճանապարհով:

Կ. ՊՈԼԻՍ. —Զինուորը Դրան յայտարարել է, թէ գաղնակը տէրութիւնները պնդում են սեֆորմների մասին եղած պահանջներն ընդունել, առանց որևիցէ փոփոխութեան: Այդ միևնոյն պատասխանն է արուել, մաքերի արտայայտութեան եղանակի մէջ փոփոխութիւն մտցնելու վերաբերութեամբ Թիւրքիայի կողմից Պետերբուրգում արուած ջանքերին ևս:

ՓՐԱՆԿՖՈՒՐՏ ՄԻՎ. —Ընկերութիւն է կազմուել Բաղդատի երկաթուղու առաջին՝ Ղոնիա-Էրէգլի—Բուրդուրը մասը կառուցանելու համար: Դրամագլուխն 3,000000 մարկ: Վերահսկող յանձնաժողովի մէջ մտնում են գերմանացիներ, գուիցերիացիներ, աւստրիացիներ ու ֆրանսիացիներ:

ԱԹԷՆՔ. —Թագաւորը Վիննայում գտնուած ժամանակ Թիւրքիան դեսպանին խորհուրդ է տուել չհակառակել ռեֆորմների լիակատար գործադրութեան պահանջին, բարդութիւններից խոյս տուած լինելու համար:

ՍԻՐԱԿՈՒԶԱ. —Ամբողջ գաւառում զգացուել է խիստ չարժ:

ԾԱՂՍ (Պարսկաստան). —Պարսկական ծոցի արաբական ափերում կանգնած «Արդռնատ» կրէյսերի վրայ ներկայութեամբ ծովափնեայ պետերի տեղի ունեցաւ դուրբար: Փոխարքան յիշեց նրանց այն մասին, թէ նրանք պարտաւոր են որևիցէ տէրութեան հետ համաձայնութիւն չկայացնել, բացի Անգլիայից և իրենց մօտ չընդունել որևիցէ տէրութեան լիազօրներ:

ՍՈՖԻԱ.*) —Լատատեղեակ չրջաններում հերքում են Դրան այն կարծիքը, թէ իբր կոմիտատները նոր հրոսակախմբեր են պատրաստում Թիւրքիա խուժելու համար և թէ նրանք փախստականներին արգելում են իրենց բնակութեան տեղերը վերադառնալու:

*) Ընդգծողը կատակցութեան չրջաններից:

Խմբագիրը հրատարակիչ՝
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ԾԱՆՈՒԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՐՏԻՍՏԻԲ. ԸՆԿ. ԹԱՏՐՈՆ
Սրահնեմեան 7.
Երկուշաբթի, նոյեմբերի 17-ին,
Հայոց դրամատիբական ընկերութեան խումբը
մասնակցութեամբ Տ. Միրանոյշի
Տ. Տ. 2ՄՂԿԵԱՆԻ և ԱՒԵՏԵԱՆԻ
բեներֆիսին
կըներկայացնէ առաջին անգամ Զուդերմանի յայտնի կոմեդիան
«Թիրեւների Կուիւը»
4 արար. թարգ. Ա. Նազարէթեանի:
II.
«ԼԻԻՍԻ», մելոդեկլամացիա
կը կատարէ Տ. ՄԻՐԱՆՈՅԶ.
III.
Տիկինը ևնչում է
Վոդեվիլ 1 արար., թարգ. Դ. Թաւրիանի:
Մասնակցում են ա. ա. Աւետեան, Խիթարեան, Մայսուրեան, Մելիքեան, Սալմենկի-Ձմկեան, Սիրանոյշ, պ. պ. Արէյեան, Ագեան, Ալիխանեան, Աւետեան, Պետրոսեան, Տէր-Դաւիթեան, Ռշտունի և ուր.
Սկիզբը ժամը ճիշտ 8-ին է:
Տոմսերի գները բենեֆիսի են
Ռեժիսօր Ս. Զաքար:
(329) 2—1

ԹԻՖԼԻՍԻ ԱՐՒՈՒՆԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ
Ռուսական օպերա
Անարեպարիզ Նորին Մեծութեան
Սոլիստ Ն. Ն. Փիկների:
Ուրբաթ, Նոյեմբերի 14-ին,
կներկայացուի
Ռուսաստան եւ Լիտվիա
Օպերա 5 գործ. և 8 պատկ., երաժ. Գլինկայի:
Մասնակցում են՝ ա. ա. Լևինա, Կարատիևա, Կալինինա, Լելինա, պ. պ. Դարսկի, Սելեատին, Ամիրջան, Գաւրիլով:
Գլխ. ռեժ. Բոգելիւբով:
Կապելմայստեր Էսպոզիտո:
Սկիզբը ժամը 8 ին երեկոյեան:
Ազգ.-Վաղը, չաբաթ, Նոյեմբերի 15-ին 7-րդ «Դալա» ներկայացումը Ֆինգների և Ֆիրալդոնիի մասնակցութեամբ. կըներկայացուի I «Գիւղական պատիւ» և II. «Պայացներ» նախապատրաստ: Կիրակի, Նոյեմբերի 16-ին, երկու ներկայացում. ցերեկը Ֆիրալդոնիի մասնակցութեամբ կներկայացուի I. «Սեվիլեան սափրիչ» և II. «տարօրինակ Օյցովում». երեկոյեան Փիգների մասնակցութեամբ կներկայացուի «Օպրիչնիկ»: Տոմսակները վաճառւում են:
(252) 1—1

Հետևով ստպագրութեան կանձնուն
I. Քահանայական լինդիր
Բաժանորդագրին է 50 կոպ., լոյս տեսնելուց յետոյ մի րուբլի:
II. Թուղթիկ ականարի
Նուխու գաւառի ուտիախօս և Թրքախօս հայերի և հայից գարձած Թուրքերի մասին»: Բաժանորդագինը կինը 25 կոպ., տպագրուելուց յետոյ 50 կոպ.
Դիմել Սիմֆորոպոլ՝ Ղ. քահ. Յովսէփեանին:
(313) 3—3

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

Թիֆլիս քաղաքի փողոցները կատարելագործուած ևղանակով քարելու համար գրանիտի քարերի մատակարարումը յանձն առնել ցանկացող անձերին հրաւիրում է ներկայացնել մինչև սոյն տարուայ դեկտեմբերի 1-ի կէսօրուայ ժամը 12 ը փակ ծրարների մէջ իրենց մանրամասն յայտարարութիւնները այն պայմանների մասին, որոնցով նրանք կարող են յիշեալ նիւթը մատակարարել քաղաքային վարչութեան կողմից ոստիկանական 8 րդ, 9-րդ և 10-րդ քաղաքամասերում նշանակուած տեղերը: Առաջին մատակարարումը ոչ պակաս քան 500 քառ. սաժ. (200,000, հատ) պէտք է լինի առաջիկայ տարուայ մայիսի 1-ից ոչ ուշ: Հետևեալ մատակարարումների ժամանակամիջոցները պէտք է սոյն տրուած լինին յայտարարութիւնների մէջ. ընդամէնը մինչև առաջիկայ տարուայ հոկտեմբերի 1-ը պէտք է պատրաստ լինի 1500 քառ. սաժ (600,0008) հատ, քար. Լինելիք մատակարարումների ընդհանուր և տեխնիկական պայմանները, նմանապէս և դրանց վերաբերեալ միւս տեղեկութիւնները կարող են ստացուել շինարարական բաժանմունքում և փողոցները քարելու համար կազմուած յանձնաժողովի դիւանատանն ամեն լի օր առ. ժամը 10-ից մինչև 2-ը: Յայտարարութիւնները կընդունուեն բացառապէս գրաւոր, փակ ծրարների մէջ, որոնց վրայ պէտք է մակագրուած լինի՝ «Къ конкуренціи на доставку матеріаловъ для новаго мощенія г. Тифлиса». Յայտարարութիւնների մէջ պէտք է մանրամասնօրէն ցոյց տրուած լինի՝ 1) Գրանիտի քարը կտրելու տեղը և քարի տեսակը, 2) 1000 հատ քարի գինը մատակարարումով հանդերձ: Այն կապալառուները, որոնց կը յանձնուեն մատակարարումները. պարտաւոր են այդ մասին իրենց արուած յայտարարութիւնից յետոյ 15 օրուայ ընթացքում գրաւական ներկայացնել, ուսաի յայտարարութեան մէջ պէտք է ցոյց տրուած լինի գրաւականի քանակը, որը կպահուի իբրև ապահովութիւն մատակարարումները ճշտիւ կատարելու համար:
(330) 3—1

„ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԻԿ ԹԵՐԹ“
1903—1904
Պիսամեակ նկարազարդ հանդէս 4—6 նկարազարդ գրքոյկներով
Տարեկան բաժանորդագինն է գրքոյկների հետ միասին
Ռուսիայում . . . . . 2 ր. 50 կ.
Արտասահմանում . . . . . 10 ֆր. կամ 4 րուբ.
Կարելի է վճարել նաև մաս-մաս առաջին կիսամեակին 1 ր. 50 կ., երկրորդին —1 ր.: Երկրորդ կիսամեակի վճարը պէտք է ուղարկուի մինչև յունուարի մէկը: Հոկտեմբերի մէկից մինչև յունուարի մէկը 1904 թ. առաջին յուելուած-գրքոյկի հետ արժէ 75 կոպ.
Հատով ծախւում է 15 կ.
Ապառիկ բաժանորդագրութիւն չի ընդունում հայտէն Тифлисъ, Редакція «Արոգջապահ երթ».
Արտասահմանից Tiflis, Rédaction de iarevue «Apoqdjapahik tert».
(Փ.) 3—1

Լոյս տեսաւ
Ն. Վարդապետ Մելիք-Թանգեանի
Հայոց եկեղեցական իրաւունքը»
Ե. Փիքք. 807 երես. 1ր. 50 կ. դիմել Թիֆլիս «Գուտտենբերգ» և «կեսարոնա ան». և հեղինակին՝ Գերուսի Տատեւ.
(321) 3—3

Հրաւիրուում են

ԼԱՒ ՁԱՅՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԵՐԿՈՒ ՍԵՌԻ ԱՆՁԻՆՔ

հայերէն, վրացերէն և պարսկերէն երգերի համար՝ գրամոֆոնի վրայ դուրս բերելու իրենց երգածները, որոնց համար կտրուի որոշ վարձատրութիւն: Ցանկացողները թող վաղօրօք յայտնեն իրենց կանկութիւնը այս հասցէով. Магазин Общества Грамафоновъ въ Россіи Тифлисъ Галавинс. д. Аліанца (223) 3—2

ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑԻՆ ՊԱՀԵՍՏ

Գ. Ի. ՊԱՎԼԻՋԵՆԻ

ԹՂԹԻ ԴՈՐԾԱՐԱՆԻ ԱԳՑԻՕՆԵՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ,

ՈՐԺԻԻ ԹՂԹԻ ԴՈՐԾԱՐԱՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ,

ԿՈՉԵԼԵԻԻ ԹՂԹԻ ԴՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԻ ԱԳՑԻՕՆԵՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Թիֆլիս, Գալաւինսկիյ պրոսպ., տ. Մանթաշեանի,
Բագու, Օլգինսկայա փող., տ. քաղաքային վարչութեան:
պօստի, գրելու, գրքերի, ալբոմների, տպագրական, լրագրական, մունկշտուկի փաթաթելու թղթեր, ժատիաններ, ծրարներ, գրելու և դիւանական պարագաներ: Տելեֆոն 67. (149) 24—23

Открыта подписка на празднующую въ 1094 г. свой десятилѣтній юбилей
Всеобщбю маленькую газету
2р. за годъ **С-ПЕТЕРБУРГЪ** За 3 мѣс. 50к.
Газета безцензурная. —Изданія годъ одинадцатый
Содержаніе газеты: придворныя, правительственныя, политическій и общественныя новости и руководящія къ нимъ статьи; хроника происшествій и уголовныхъ дѣлъ, новости научныя, историческія. медицинскія. о воспитаніи, о загадочныхъ явленіяхъ и пр.: романы, стихи, замѣтки о спортѣ. театрахъ. новыхъ книгахъ пр.
Въ теченіе 1904 г. будутъ помѣщены: романъ изъ современ. русской жизни «Три товарища» соч. А. Молчанова и переводъ лучшаго изъ новѣйшихъ германскихъ романовъ подъ заглавіемъ „Насущный хлѣбъ“.
Въ теченіе года болѣе сотни портретовъ современныхъ дѣятелей и рисунковъ текущихъ событій.
Подписная цѣна съ дост. и пересылкой за годъ **2 р.** за пол. года. **1 р.** за 3 мѣс. **50 к.**
Марками на 20 к. дороже. Газета выходитъ три раза въ недѣлю.
Адресъ Типографіи, Редакціи и Конторы: С.-Петербургъ, Невскій, 139.
Редакторъ-Издатель А. Молчановъ. 3—3

Սոյն գեղը վաճառել թոյլ է տրուած Վարշաւի բժշկական վարչութեան կողմից առևտրի ընդհանուր հիմունքներով:

ԵՍ ԱՆՆԱ ՉԻԼԼԱՔ

ստեղծել եմ իմ անունով երկայն (185 սանտիմետր երկայնութեամբ) մազերը, որոնք յիշեցնում են Լորելէյի մազերը,—շնորհիւ իմ հնարած առանձին օծանելիքի 14 ամսուայ զործածութեան: Այս օծանելիքը ճանաչուած է իբրև մազերը թափուելու դէմ մի լաւ միջոց, որը միևնոյն ժամանակ նպաստում է մազերի աճմանը և նրանց արմատների պնդանալուն այս օծանելիքի շնորհիւ տղամարդու մորուքը խիստ առոյգ կերպով ոճում է, նմանապէս (մինչև անդամ կարճատև գործածութիւնից յետոյ) գլխի և մորուքի մազերը բնական փայլ են առնում. ընդամէնն օծանելիքը մազերը պահպանում է վաղ ժամ մազերը սպիտակելուց ծեր հասակում:

ՄԻ ԲԱՆԿԱՑԻ ԴԻՆԸ
3, 5 եւ 8. րուբլի

Հասանելիք փողն ստացուած ժամանակ ու դարկում է պատուի ամեն օր աշխատիս ամեն կողմերը ուղղակի գործակատ. ու ուղղուեն բոլոր պահանջները:
ANNA CSILLAC
Wien I graben 14
82) 56—29

ՍԱՊՈՆ ՀՈՒԼԼԵՆԴԵՐԻ
Վ. ԱԶԱՆԼԻՆԻ, ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ ՀԱՄԱՐ
Ամենալաւ երեսի համար: Կտորը 30 կոպ.
Իսկական վաճառքի սապոն ցանկացողները պէտք է պահանջեն միայն ՀՈՒԼԼԵՆԴԵՐԻ վաճառքի արգուլարքի սապոն: Ծախւում է Կայսրութեան բոլոր քաղաքներում—դեղատներում և դեղատնային խանութներում:
(М.) 24273 Торговый домъ «Парфюм. Лабораторія І. ГОЛЕНДЕРЪ», Разъѣжая ул. № 13 8—7

Доз. Цензурою 12-гоНоября 1903г. Вѣдѣцкій и Каменмахеръ Типографія Вереичевъ и Каменмахеръ Михайл. пр. Телеф. №852